

Landbruks- og Matdepartementet
Avdeling for skog- og ressurspolitikk
v/Ellen Hambro
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Saksbehandler:
Christer Tonheim

Vår dato:
29.11.2006

Vår referanse:
06/00431-2

Deres dato:
18.10.2006

Deres referanse:
200601317-/ASU

Vedrørende forskrift om konkurranseavgrensende virksomhet i skogbruket

Vi viser til høring av 18.10.06 vedrørende ovennevnte sak. Forskriften unntar alle deler av skogbruket fra konkurranseloven. Skogbruksnæringen gis dermed retten til å bedrive utstrakt samarbeid på alle tenkelige områder og former. Forbrukerrådet stiller seg undrende til at det skal være nødvendig å legalisere alle typer av konkurranseskadelig adferd for å gjøre loven klarere for næringen. Forbrukerrådet mener forskriftens utforming vil medføre begrenset produksjon. Den er egnet til å påføre forbrukerne høye kostnader gjennom høye priser på ved, trevirke, turisme, elgkjøtt, hjortekjøtt osv..

Forskriften er ment å sikre en hensiktsmessig og effektiv gjennomføring av skogbrukspolitikken ved å klargjøre hvilke typer samarbeid skogeierne og skogeierorganisasjonene kan utøve uten hinder av konkurranselovens §§ 10 og 11. Departementet viser til eksempler der målet om effektiv drift i skogbrukspolitikken kommer i konflikt med konkurranseloven. Det vises til regionale skogeierandelslag som deler landet geografisk mellom seg for å effektivisere omsetning av tømmer. Småskalapreget i norsk skogbruk som gjør det nødvendig å samarbeide. Samarbeid om forskning og utvikling (FOU), turisme, jakt- og fiskerettigheter m.m.

Konkurranselovens formål er å sørge for effektiv bruk av samfunnets ressurser. Konkurranse er virkemiddelet. Hvis et samarbeid fremmer effektivitet så er det uproblematisk etter konkurranseloven (Krrl.). Derav unntakene i krrl. § 10 tredje ledd. FOU er f.eks. unntatt i krrl. §10 tredje ledd. Unødvendige konkurransebegrensende tiltak i FOUens navn er derimot forbudt. Når det er nødvendig å samarbeide for å kunne bruke skogbruksområder til elgjakt så er dette også uproblematisk. Når samarbeidene derimot hindrer effektiv utnyttelse av skogsområdene og medfører skadelige monopoler så hindrer konkurranseloven samarbeidene. Det er gode grunner til at regionale markedsdelinger omfattes av konkurranseloven. Samarbeid om markedsdelinger antas å være blant de mest konkurranse- og effektivitetsskadelige typer av samarbeid. Forbrukerrådet vil opplyse om at markedsdelinger har samme effekt på markeder som priskarteller. Undersøkelser viser at de fleste karteller hever prisene med 10-15 % imens de mer effektive hever priser opp mot 30-40% og mer. Med en omsetning på 40 mrd. i skogbruksnæringen vil 10 -15% prispåslag utgjøre 4-6 mrd. Dette er prisøkninger som i siste instans vil belastes forbrukerne. Det skal således svært gode årsaker til for at denne typen samarbeid skal unntas fra konkurranseloven. Hvis de regionale markedsdelingene

UTGIVER AV:

Forbrukerrådet
The Consumer Council
of Norway

Postadresse:
P.b. 4594 Nydalen
NO-0404 Oslo

Besøksadresse:
Rolf Wickstrøms vei 15
0486 Oslo

Org. nr.:
NO 871 033 382 MVA

post@forbrukerradet.no
forbrukerportalen.no

Publikumstelefon:
815 58 200
Sekretariatet,
tlf.: 23 40 05 00

imidlertid har til hensikt og virkning å øke effektivitet og de sikrer forbrukerne en rimelig andel av overskuddet så er også disse samarbeidene untatt etter krrl. §10 tredje ledd.

Ettersom samarbeidene er i konflikt med konkurranseloven når de leder til sløsing med samfunnets ressurser vil forskriften kun fremme samarbeid som medfører ineffektiv ressursbruk i samfunnsøkonomisk forstand. Ettersom forskriftens utforming gir blankofullmakt for alle typer samarbeid vil den i realiteten være ideell for å maksimere det samfunnsøkonomiske tapet innen de aktuelle næringenes virkeområder. Forbrukerne vil rammes med høye priser og begrensede valgmuligheter da forskriften vil frata Konkurransetilsynet muligheten til å hindre skogeierne i å utilbørlig misbruke markedsmakt på forbrukernes bekostning.

Departementet nevner at konkurranse er et viktig virkemiddel for å oppnå effektiv ressursbruk og at også skogbrukspolitikken har som mål å fremme konkurranse og at hovedregelen er at det meste av samarbeidet i skogbruksnæringen skal være i tråd med konkurranselovgivningen. Forbrukerrådet setter spørsmålsteget ved hvordan departementet har tenkt å sørge for at samarbeid er i overensstemmelse med konkurranselovgivningen når den samtidig foreslår en forskrift som legaliserer alle former for konkurranseskadelige samarbeid.

Forbrukerrådet vil påpeke at eksemplene departementet benytter for å begrunne behovet for forskriften synes uproblematisk etter konkurranseloven. Forbrukerrådet vil derfor oppfordre departementet til å benytte eksempler som tydeligere illustrerer hvilke problemer skognæringen møter i forhold til konkurranseloven. Hvis dette er vanskelig vil Forbrukerrådet anbefale at departementet revurderer nødvendigheten av en slik forskrift særlig med tanke på de store kostnadene forskriften vil medføre for forbrukerne.

Med hilsen

for Forbrukerrådet

Lasse Billington
underdirektør

Christer Tonheim
rådgiver